

Delavska Pravica

Glasiilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop. v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—, ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za izposojništvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, L. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

V strokovno organizacijo!

Moderna kapitalistična doba je ustvarila razredni boj med posedujočimi gospodarskimi sloji in med delovnim človekom — proletarijatom. Industrija, ki se bori za vedno večje dobičke, katere potem poberejo razni delničarji in upravni svetniki, črpa seveda te vire dohodkov zgolj iz delavstva in konzumenta. Razumljivo je, da je nastal tu kader ljudi, ki ne dela in ne seje, pač pa samo žanje. Po večini ti gospodje nikdar niti ne vidijo tistih, ki jim te brezdolne dohodke donajajo.

Te vrste ljudi je vsak dan več. Stalno naraščajoče število novih industrij kaže, da že vsakdo, ki poseduje vsaj nekaj kapitala, skuša v industriji ta kapital dobro vložiti. Zadolsti je, da vsaj prične, saj vnaprej mu bo množilo kapital delavstvo. Da tako industrija obratuje brez ozira na kake določbe socialne zakonodaje, se seveda razume. Bog pa ne da, da tu pade kaka misel o delavski organizaciji. Takoj so žrtve tu, ki se kaznujejo s takojšnjim odpustom kot svarilni zgled vsemu zaposlenemu delavstvu.

Današnja doba je res doba lova za denarjem. V tem lovu človek zgubi vsak notranji čut obveznosti do sočloveka — delavca. Lov za dobičkom ga v celoti omami. Tak človek pozabi na vse svoje dolžnosti in počasi skuša temu — stremljenju prilagoditi celo še svojo vest in notranji klic po pravičnem odnošaju do sočloveka. Tako ostane, na zunan sicer dober katoličan, je pa popoln suženj mamona. Tak človek dobi po navadi kot »odličan« član človeške družbe tudi velik vpliv v javnem življenju. Čim več je takih ljudi, tem bolj zastrupljajo javno mnenje s svojimi materialističnimi nazori. Razumljivo, da pride potem javno mišljenje v opreko z nalogami krščanske strokovne organizacije.

Kam gremo, se marsikdo vpraša dandanes. Žalibog popolnoma upravičeno. Ta strašni razbrzdani boj zmaterializirane človeške družbe že razjeda osnovno celico človeške družbe, družino. Ubogi delavec, žrtev boja s kapitalom, ne more več niti svoji družini preskrbeti zadosten vsakdanji kruh. Kje pa je obleka, stanovanje, potrebna izobrazba otrokom itd. Za vse to danes nihče več ne vpraša. Kaj mar delodajalcu delavčeva družina? Lastnikom industrije je mar samo — dobiček, denar!

Veliko pišejo in govore o socialnem vprašanju, o nastalih težkih časih, o propadanju družine in demoralizaciji človeške družbe. Toda, lahko bodo še mnogo pisali in govorili. Vse pa bo za celoto brez uspeha, morda le z edinim učinkom, da bodo nekateri od tega dobro živeli. Za ozdravitev človeške družbe pred neizbežnim propadom je treba učinkovitejših sredstev. Neukrotljivemu in naravnost divjemu boju za dobičkom na račun človeških življenj je treba streti glavo. Kjer gre za tako veliko vprašanje, kot je to, ne more biti govora o kakem solidarizmu s tako družbo. Razredni boj, ki ga je ustvarila ta družba in ga vodi proti vsemu delovnemu človeštvu, se more ublažiti in končati le z razrednim bojem vseh izkoriščanih. Zato je potrebno, da se delavci organizirajo v strokovni organizaciji in enkrat odkrito povedo vsej javnosti v obraz: do tu in ne dalje. Kjer gre za človeka in družino, mora vsak govor o kakem solidarizmu s tako družbo odpasti. Tu solidarizma ne more in ne sme biti, dokler ti ljudje znova ne dobijo pojem o človeku kot stvarstvu božjem in njegovih vzvišenih življenjskih nalogah, ne pa, da razumejo pod človekom samo sredstvo za pridobivanje kapitala.

Uspešen boj proti kapitalističnemu razrednemu boju je mogoče

K volitvam obratnih zaupnikov

V smislu § 115. zakona o zaščiti delavcev odnošno člena 6. navodil smejo v podjetjih, v katerih je poleg delavcev zaposlenih več nego 10 nameščencev, tako delavci kakor tudi nameščenci voliti svoje posebne zaupnike. V podjetjih pa, ki volijo skupno tri ali več zaupnikov, morajo izvoliti enega zaupnika tudi nameščenci.

V posameznih podjetjih je pogosto prišlo med delavstvom in nameščenci, zaposlenimi v enem in istem obratu, do nesoglasja glede izvolitve nameščenskih zaupnikov. Niti delavci, niti nameščenci niso bili čisto na jasnem glede izvolitve nameščenskih zaupnikov. Pri zadnjih volitvah so nameščenci predilnice v Litiji, ki jih je nad 10, odklonili predložitev svoje kandidatne liste. Volili pa so vseeno in sicer delavsko listo, ki so jo predlagali narodni socialisti. Delavska zbornica je vse glasove nameščencev razveljavila. Narodna strokovna zveza se je pritožila na banko upravo, ki je pritožbi ugodila in razveljavila volitve. Volilni odbor pa se je zoper odločbo kralj. banske uprave pritožil na ministrstvo za socialno politiko, ki je odločbo banske uprave razveljavilo in volitve potrdilo. Ministrstvo je svoj odlok podprlo s sledečimi razlogi:

Določilo zakona o zaščiti delavcev v § 115. daje nameščencem, kadar jih je več kot 10, celo podjetje pa voli manj kot tri zaupnike, pravico izbirati, da ali volijo skupno z delavci delavske zaupnike, ali pa volijo svojega posebnega zaupnika. Kadar pa podjetje, ki ima več kot 10 nameščencev in se voli več kot tri zaupnike, takrat nameščenci te pravice izbiranja nimajo, marveč morajo sami voliti svojega nameščenskega zaupnika in ne smejo voliti skupno z delavci delavskih zaupnikov.

Nameščenci v tem podjetju so bili pozvani od volivnega odbora, da v smislu § 115. zakona o zaščiti delavcev sami postavijo svoje nameščenske kandidate, ker skupno z delavci v smislu citiranega paragrafa ne smejo voliti delavskih zaupnikov. Nameščenci pa so to odklonili in so nato volili delavsko listo. Ker pa v smislu citiranega paragrafa ne smejo voliti delavskih zaupnikov, je zastopnik Delavske zbornice pravilno postopal, ko je razveljavil glasove nameščencev, ki so bili oddani za delavsko listo. Ker morajo torej voliti nameščenci samo svojega nameščenskega zaupnika, bi bili morali postaviti svoje nameščenske kandidate. Ako tega niso napravili, so s tem izjavili, da se volitev zaupnikov ne marajo udeležiti in da se torej nečje poslužiti pravic, ki jim jih daje § 108. zakona o zaščiti delavcev.

Da bi volitve obratnih zaupnikov potekale v popolnem skladu z obstoječimi navodili, je Delavska zbornica poslala vsem predsednikom (starešinom) obratnih zaupnikov sledečo okrožnico:

Vsem starešinam delavskih in nameščenskih zaupnikov!

1. Priloženo Vam pošiljamo en izvod brošurice: »Zaščita delavskih in nameščenskih zaupnikov«, ki jo je napisal dr. Stojan Bajič. To je prvo delo te vrste in vsebuje najnovejšo judikaturu, ki se tiče tega vprašanja. Brošura je za Vašo arhivo.

2. Bliža se mesec december in priporočamo vsem zaupniškim odborom, da pričenjajo takoj s

le v delavski strokovni organizaciji. Tu pride boj do pravega učinka in tudi uspeha. Vse drugo delo, ki izredno ne podpira delavske borbe v strokovni organizaciji, je le zavlačevanje perečega vprašanja. To je pa le v korist nedeljenemu materialističnemu pohodu in vsem njegovim posledicam.

pripravami za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov za leto 1935, tako da bodo vse volitve brez težko izvršene v mesecu januarju 1935, kakor to predpisuje zakon o zaščiti delavcev.

Predvsem naj zaupniški odbori takoj sklepajo o načinu izvedbe volitev, t. j. ali se bodo vršile volitve po skrajšanem ali po rednem postopku in naj takoj od nas zahtevajo potrebne tiskovine. Kadar naročate tiskovine, je potrebno navesti, da-li rabite tiskovine za skrajšani ali redni volilni postopek in za katero podjetje, odnosno za kateri obrat. Vse tiskovine za izvedbo teh volitev dobite od nas. Prilagamo seznam obrazcev, ki so potrebni za redni ali skrajšani volilni postopek.

Do 10. decembra je izvršiti sledeče:

1. Naročiti potrebne tiskovine.
2. Sestaviti volilni odbor za izvedbo volitev (vidi čl. 9. Navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov).
3. Zahtevati od Inspekcije dela, da volilni odbor potrdi, in ji predložiti dan volitev (vidi člen 12. Navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov).

Radi hitreje in lažje izvršitve tega dela in radi kontrole s strani podpisane zbornice, Vam svetujemo, da vso korespondenco, ki je v zvezi z volilnim postopkom s kr. banko upravo (Inspekcija dela) vršite preko nas, tako da bomo imeli pregled čez ves potek ter izvršili tudi eventualne intervencije pri Inspekciji dela in delodajalcih, in če bi bilo potrebno, dali navodila onim odborom, ki dela še popolnoma ne razumejo.

3. S poslanim materialom je treba štediti. Zbornica ne bo poravnala računov za materialne izdatke takega materiala, katerega ima ona sama na zalogi. Zato Vam svetujemo, da predno kaj nabavite, zahtevate to od nas. Za vsako nabavo materiala morate dobiti od nas predhodno odobritev. Za korespondenco z nami Vam priloženo pošiljamo nekaj kuvert.

4. Vsi starešine delavskih in nameščenskih zaupnikov naj nam do 10. decembra 1934 pošljejo svoja poročila, kaj so z ozirom na to našo okrožnico podvzeli, odnosno naj nam pošljejo prepis zapisnika seje, na kateri se je o tej zadevi razpravljalo.

Ljubljana, dne 24. novembra 1934.

Predsednik:

Lojze Sedej, I. r.

Tajnik:

Filip Uratnik, I. r.

Ce slučajno kateri predsednik oziroma starešina obratnih zaupnikov ni prejel te okrožnice, kateri je bil priložen tudi seznam potrebnih tiskovin, naj se obrne na Delavsko zbornico in naj zahteva, da se mu to dostavi. Vse naše strokovne skupine in zveze so te dni prejele posebno okrožnico, katero naj pazno proučijo in se točno po njej ravnaajo.

Od gotovih strani smo prejeli vprašanje, če je Delavska zbornica res odredila, da se morajo volitve obratnih zaupnikov izvršiti že do 10. decembra. V pojasnilo navajamo, da Delavska zbornica ni ničesar drugega odredila kot to, kar je navedeno v zgoraj citirani okrožnici, katero so prejeli vsi predsedniki obratnih zaupnikov. Volitve se bodo vršile povsod šele v mesecu januarju 1935.

Ni izključeno, da bodo gotovi ljudje delavce napačno informirali in pri tem izvajali kake ne-

Viničarski vestnik

SVOJE PRAVICE SO DOSEGLI

Viničarji brnsejskih vinogradov v Slammjaku pri Ljutomeru so po razsodbi viničarske komisije dobili izplačano nagrado za dve leti, in sicer: tov. Vrbnjak Juri 1400 Din, Žižek Blaž 800 Din, Rozman Marija 800 Din. Imajo še dobiti izplačan celoletni zaslužek, za katerega izplačilo je tudi že razsodila viničarska komisija in končno bo morala tudi priti še sodnijska rubež. Značilno v teh zaostankih za služka viničarjem je v tem, da je uprava brnsejske graščine (Brunnsee, Avstrija) dobila izplačanih za vino v teh vinogradih v kratkem razdobju: enkrat 36.000 Din, drugič 25.000 Din, pred dnevi pa še 10.000 Din, ni pa od tega (v vsoti par tisočakov) hotela izplačati služka svojim viničarjem, kateri so vsled tega celo leto trpeli največje pomanjkanje. Proti vinogradnikom inozemcem bo treba odločno nastopiti, da bodo izpolnjevali svoje obveze tu na naši zemlji, ne samo izkoriščali.

Tov. Erhatic Peter je dobil na vin. komisiji v Ivanjkovcih izplačano nagrado 550 Din. Zastopal ga je tov. Kosic Janez. Tov. Obrhan Ivan v Koških pri Mariboru je po zaslugi organizacije tudi dobil izplačanih 300 Din.

Pri sodišču v Ptujju je zmagal v pravdi z vinogradnikom viničar tov. Veršič iz Haloz ter je dobil izplačano nagrado 600 Din.

Po posredovanju organizacije je dobil izplačane nagrade 500 Din tov. Ceh Franc, viničar, od uprave admontskega samostana Racerdvor pri Mariboru.

Rešitev viničarskega vprašanja si gotovi vinogradniški modreci predstavljajo tudi tako, da bi naj viničarji začeli pridelovati lan in konopljo (najbrž to na strehi ali pod mostom, ker dovolj zemlje še za krompir nimajo) in da naj bi si obleko sami doma izdelovali. K taki bedastosti je pripomniti samo to, naj tako začnejo poprej vinogradniki, morda jim bo potem ostalo kaj več denarja za plače viničarjev in delavcev.

Zborovali smo v nedeljo, 2. decembra t. l. v Mariboru in v Limbušu. V Mariboru je bila udeležba nad vse pričakovane. Viničarji se vedno bolj zavedajo, kaj jim je strokovna organizacija, zato tudi vedno novi pristopajo v naše vrste.

Kovinarji

Koroška Bela—Javornik. V zadnji številki »Delavske Pravice« je izšel popravek na naš članek z dne 8. novembra t. l. Celotni popravek pa bistva članka nič ne spremeni. Resnica je, da je odbornik z liste g. Šoberla ugovarjal resoluciji, vloženi od javnega shoda. Res je, da lista ni bila vložena od S. M. R. J., pač pa, kakor gori omenjeno, se vidi, da večini ni bilo všeč, ker je prišla ta iniciativa od ene manjšinskih organizacij.

Ločite pojme od demagogije, pravi dopisnik »Delavske Politike«, ko odgovarja na članek »Del. Pravice«. Zelimo samo to, da naj se v delo strokovnih organizacij ne vmešuje politika in naj se delo, pa najsi bo to magari od manjšine, enako upošteva. »Ločite delo« od demagogije, vam kličem, sodrug. S tem je debata o tem za nas končana.

pravilne manipulacije pri izvedbi volitev, zlasti da bi onemogočili organizacijam udeležbo pri volitvah. Vse naše skupine opozarjamo, da pazno sledijo ukrepom volivnih odborov v podjetjih ter vsako nepravilnost takoj prijavijo centrali.

V onih podjetjih, kjer bo volivni odbor hotel izvesti volitve po skrajšanem postopku, mora volivni odbor sklicati sestanek vsega delavstva, na katerem se mora tri petine zaposlenega delavstva izjaviti, da pristane na sprajšan postopek. Če je delo v podjetju tako razdeljeno, da se je vsemu delavstvu nemogoče udeležiti sestanka, mora volivni odbor sklicati dva ali več sestankov, tako da je mogoče vsemu delavstvu prisostvovati in se izjaviti za ali proti skrajšanemu postopku. Za skrajšan postopek mora tudi podjetje dati svoj pristanek. Sklicanje sestankov mora biti nabito v tovarniških prostorih na vidnem in delavstvu dostopnem kraju. Volivni odbor mora pravilno na vidnem mestu razglasiti kje in kdaj se vlagajo kandidatne liste in sicer, če se vrše po skrajšanem ali po rednem postopku.

Lesno delavstvo

Duplica. Dne 25. nov. t. l. se je vršil sestanek članstva, ki je bil kar dobro obiskan. Zastopnik centrale je v enournem govoru obrazložil članstvu položaj, v kakršnem se podjetje nahaja, ki ni prav rožnat, vendar pa tudi ne obupen. Dalje je obrazložil delo organizacije tudi izven podjetja. To so novi zakoni o minimalnih plačah, starostno in invalidsko zavarovanje itd. To, kar stori organizacija v podjetju, je le obveza velike rane, glavni cilj delavskih organizacij je boj proti krivičnemu kapitalističnemu družabnemu redu, kateri tako sramotno ponižuje in tlačijo ubogo delavstvo.

Dragi tovariši, ohranimo si to v srcu. Vsi se zavedamo, da se nam godi krivica, le malo pa jih je, ki bi se vprašali: Koliko sem storil za izboljšanje svojega položaja. Delavci bomo imeli samo to, kar si bomo priborili sami. Tudi svoj položaj bomo sami izboljšali, to pa le takrat, ko bomo vsi v delavski organizaciji in dovolj zavedni! Nezavedno delavstvo je najboljše orožje delodajalcev za izkoriščanje delavstva. Brez žrtev ni zmage in brez organizacije ni izboljšanja. Zato vsi do zadnjega v borbo za izboljšanje našega položaja.

V nedeljo 9. t. m. priredi skupina na Homcu Miklavževu prireditve. Ker je spored delavski, ste vsi iskreno vabljeni, da se je udeležite! Udeležba je naša delavska dolžnost!

St. Vid nad Ljubljano. Vse člane obveščamo, da se bo v soboto, na praznik 8. decembra 1934, ob 9 dopoldne vršil redni mesečni sestanek naše skupine v prostorih dvorane cerkvenega doma v St. Vidu nad Ljubljano. Predavanje bo o bolniški blagajni. Za vse člane udeležba obvezna. Ob tej priliki opozarja tovariš blagajnik vse zastankarje, da poravnajo članarino in mu tako omogočijo redno poslovanje. Odbor.

Oblačilno delavstvo

Škofja Loka. Z budnim očesom zasleduje naše organizirano delavstvo razvoj borbe, ki je bila vsiljena našim tovarišem iz tovarne »Intex« na Trati. Sočustvuje pa z njimi ne samo naše članstvo, solidarno je z njimi sploh vse delavstvo Škofje Loke in okolice, ki pa obenem priznava Jug. strok. zvezo kot res pošteno in dosledno strokovno organizacijo. Zato vam kličemo, ne stojte ob strani, zamujeni čas se ne vrne nikdar več.

Nekaj pa imamo tudi v naši tovarni, kar je vredno, da se zabeleži: razpaslo se je namreč zopet denuncijantstvo, pa ne mislite, da med organiziranimi, ne; Ona šestorica neorganiziranih v naši tovarni, kateri se ob vsaki priliki radi bahajo, kaj vse so svoj čas storili za delavstvo, dobro ve, da v naši skupini ni nobenega, ki bi jim to veroval (kričijo, da bi prekričali glas vesti, ki jim pa drugače govori), najmanj pa še, da bi jim po vsem, kar delavstvo vidi in ve, še zaupalo. Mi zavedni delavci in delavke jim pa povemo: za pohlepneže, častilačneže in denuncijante v naši složni družini ni prostora in ga ne bo.

Škofja Loka. Ker se večkrat iznašajo kake pritožbe zoper dostavljanje »Del. Pravice« na nepravdo mesto, pozivamo vse, ki so v zadnjem času spremenili stanovanje ali sploh naslov, da to sporočijo tajniku skupine, nakar bo z upravo lista uredil, da se slični nedostatki odpravijo.

Tekstilno delavstvo

Kranj. Strokovna skupina delavstva in nameščenstva v Kranju obvešča vse svoje člane, da se vrši v nedeljo, dne 9. decembra, ob 10 dopoldne delavski sestanek v Smartnem v Smartinskem domu. Isti dan popoldne ob 5 pa bo delavski sestanek v Senčurju v prostorih Društvenega doma. Vse člane prosimo, da se sestankov udeležijo v čim večjem številu. Na dnevnem so volitve novih obratnih zaupnikov.

Tovarna »Jugobruna« se pokazuje v prav lepi luči. Do naših ubogih delavk ima prav veliko socialnega čuta. Začeli so jih kar na lepem pretepati.

V nedeljo se je vršil v dvorani Ljudskega doma v Kranju članski sestanek. Poročal je predsednik JSZ tovariš Srečko Žumer o potrebi strokovne organizacije in njenih nalogah. Skioptično predavanje je imel dr. Simončič o naših izseljencih. Predavatelj je opisal življenje izseljencev v Nemčiji, v Franciji, Belgiji, Ameriki in Holandiji.

Kamnočolmci

Slovenska Bistrica: Kamnočolm. Neradi raznašamo naše razmere, vendar smo primorani javnosti povedati, kako težko nam je priti do svojega zasluženega denarja. Dobivali smo skozi celo leto namesto denarja le bone. Po intervenciji organizacije pri bankski upravi smo dosegli, da se nam je nekaj izplačalo. Sedaj pa smo ponovno dobili namesto denarja bone. Kako postopajo trgovci z boni? Razumljivo je, da hočejo dobiti za svoje neplačano blago obresti, zato nam odtegujejo 10% od vrednosti bona. Na tak način smo prikrajšani na zaslužku za 10%, kar se nam pri bornih plačah zelo pozna. Zato prosimo banksko upravo, da se nam krvavo zaslužena mezda izplača v gotovini, ker se nam sistem bonov ne zdi zakonito nadomestilo zaslužka, posebno, ker trgovci ne dajo radi brez gotovine in nam odtegujejo 10%.

Kdo je odgovoren za ustavev tovarne »Intex«, v Škofji Loki

Nekako pred tremi meseci je pričela na Trati pri Škofji Loki obratovati nova tekstilna tovarna Intex, podružnica tovarne Intex v Kranju. Lastniki teh tovarn so baje sami inozemci. V tovarni na Trati je bilo v zadnjem času zaposlenih okoli 50 delavcev in delavk. Delovne in plačilne razmere so bile naravnost nevzdržne. Delavci so prejeli največ 2.45 Din na uro, le izjemoma par delavcev je prejelo nekaj več. Delavke so prejemale po 1 do 1.70 Din na uro in tudi le par delavk je prejelo nekaj več. V podjetju je bilo uvedeno deseturno delo. Nekateri delavke pa so bile zaposlene 10 ur dnevno brez presledka. Za prvega mojstra ali obratovodjo je nastavljen g. Johan Lah, ki je bil v tovrstnih tovarnah zaposlen tudi v drugih državah in je imel priliko spoznati, da si delavstvo povsod zna braniti svoje osnovne pravice in svoje dostojanstvo. Omenjeni je rodom Slovenec, ima pa baje hišo in družino v Nemški Avstriji. Mi proti njegovi osebi sicer nimamo ničesar, če bi ne bil nastopil proti pravicam delavstva v tej tovarni. Delavstvo tega podjetja se je organiziralo v Jugoslovanski strokovni zvezi. Ko je podjetje izvedelo, da se je delavstvo organiziralo, je nastopilo z reakcijo in odpustilo pet delavcev in dve delavki z motivacijo, da ni dela. Izjave g. Laha in pa tudi ostale okolščine, katerih zaenkrat ne navajamo, nam pa jasno povedo, da je pomanjkanje dela samo zato, ker se podjetje na ta način hoče iznebiti onih delavcev in delavk, katere smatra za glavne krivce, da se je delavstvo organiziralo. Ze dejstvo, da je podjetje par dni po odpustitvi delavcev sprejelo novo delavko, nam je dokaz, da pri tem ne gre za pomanjkanje dela, marveč zato, da se prepreči strokovna organizacija, kateri se kapitalisti z vsemi mogočimi sredstvi upirajo. Delavstvo je napravilo svoje korake pri svoji organizaciji. Delavski zbornici, kakor tudi na pristojni sreski izpostavi, da posredujejo radi številnih krivic, zlasti pa radi odpustov. Vsa posredovanja so ostala brezuspešna. Vsi tisti, katerim je bilo odpovedano delo, so bili razen ene delavke tudi odpuščeni. Samo ena delavka, ki se je odpovedala organizaciji, ni bila odpuščena in je bila celo povišana za predelavko.

Nasproti sta se postavila dva principa. Princip podjetja je, da se za vsako ceno prepreči delavska strokovna organizacija, da tako nemoteno lahko izkorišča in preganja delavstvo po svoji volji. Delavstvo pa se je postavilo na princip zakona, kateri mu dovoljuje, da se v zaščito svojih socialnih, gospodarskih in kulturnih interesov sme svobodno organizirati v strokovni organizaciji, ki je po zakonu dovoljena. Prav radi tega je delavstvo zapustilo delo in s tem dokazalo, da si ne pusti jemati svojih zakonitih pravic od nikogar. Krivda za to zadene podjetje samo, ki je s svojo reakcijo prisililo delavstvo do tega koraka.

PORAST PRODUKCIJE PREMOGA

Od leta 1929., ko je znašala produkcija premoga v Jugoslaviji 5,635.000 ton, je padla produkcija v letu 1933 na 4,149.000 ton. Letos pa je produkcija začela ponovno naraščati. Napram podatkom Narodne banke je znašala produkcija premoga za III. tromesečje tega leta 1,038.394 ton napram 945.634 ton v istem tromesečju lanskega leta. Porast produkcije znaša tedaj 94.740 ton ali 10% več. V prvih dveh tromesečjih je znašala produkcija premoga v Jugoslaviji 5,236.961 ton, napram 2,923.000 ton v istem času za leto 1933. Porast produkcije znaša tedaj 318.858 ton ali 11%.

DELAVSKA MLADINA

Delavski mladini

Premnogokrat se sliši in ponavlja izrek: »Mladina je up in cvet naroda!« Ta izrek velja tudi zate, delavska mladina, ki že sedaj v mladih letih trpiš in vidiš ter okušaš vso strašno in trpko borbo življenja. Ti si up in cvet svojega stanu. Mnogokje smo odrinjeni in zapostavljeni vsled nizkega stanu, toda živeti moramo v živi zavesti, da smo tudi mi ljudje, da imamo svoje poslanstvo, ki ni nič manjše ali važnejše od drugih, ki ne poznajo borb in trpljenja življenja in, da smo z vsemi enakopravni po božji in človeški postavi.

Ko smo to ugotovili je treba ugotoviti še to, ali se zavedamo svojega poslanstva in nalog, ki nas čakajo. Odgovor ni težak, a tembolj žalosten. Mogoče še ne uvidimo tega, toda človeku, ki se poglubi od časa do časa vase in gleda v preteklost in vidi sedanost, s tem pa primerja naše zadržanje, z bridkostjo ugotovi, da imamo mnogo neresenih vprašanj in težkih nalog, ki čakajo naše rešitve in zahtevajo mnogo truda in nesebičnega dela v duhu krščanskega evangelija in borbenosti.

Sliši se, da je svet zmaterializiran; ne zanima se za duhovne stvari, vera mu je odveč, ideal so mu tuji, idealist prežet z vero mu je bedak. Ti ljudje vidijo rešitev in zadovoljstvo samo v uživanju vsega, kar jim svet nudi. Za bodočnost nimajo posebnih skrbi, ampak gledajo le v sedanost. — Premislimo, če ni tudi z nami tako. Zopet moramo reči, da smo igrača tega modernega sveta, ki nas je zajel s svojim valom. Ne uvidimo, da se za stvari, ki bi nam edino mogle koristiti, ki bi imele trajno vrednost, ki so življenskega pomena in, ki nam edine morejo zboljšati sedanji položaj, ki ni solčen in mehke, ampak krut in trd, da se za te stvari niti nismo zanimali. Stopamo z življensko viro nepriljubljeni, neodporni in vsi zaverovani v užitek, ki so nam v pogubo in propast. Teško je včasih govoriti mlademu človeku resne stvari, toda pisec teh vrstic je sam mlad proletarec, z vami trpi, in vse to, kar čutite in doživljate z vami čuti in doživlja, mogoče še v večji meri in, ki mu je bilo dano, da se je z muko in velikimi borbami približal v hram znanosti. Zato vidi tem večjo potrebo in nujnost, da se obrnemo in zastavimo svoje mlade sile v smer, ki vodi k boljšemu življenju. Da pridemo do cilja, ki ga sploh moremo doseči je pa treba mnogo, požrtvovalnega in nesebičnega dela. Treba je, da se organiziramo z organizacijo, ki nam bo vedno predočevala naše naloge, nam kazala pota in sredstva, po katerih bomo dosegli naše cilje. S tem namenom smo ustanovili Mladinsko zvezo Jugoslovanske strokovne zveze. V novoustanovljeno organizacijo kličemo vso ono proletarsko mladino, ki spozna in čuti, da je ustroj današnje človeške družbe krivičen, in da je radi tega nujno, da se zgradi nova družba na božjih temeljih. Vzgojiti hočemo borbene svoje sile, za blagor zatiranega ljudstva. Hočemo vzgojiti borce, ki bodo priborili delovnemu človeku ono mesto v človeški družbi, ki mu po božjem in naravnem pravu pripada.

Naše delo pa ne sme biti usmerjeno samo v dosego materialnega zboljšanja delovnega razreda, zavedamo se, da poleg materialne krize pretresa svet še večja duhovna kriza. Današnji človek se je odklonil od večnega središča; Boga. Zato se moramo, kot krščanski socialisti boriti tudi za preosnovo človeka po evangelijskih naukih Kristusove cerkve. Zavedamo se, da more le tak ustroj družbe rešiti svet, ki temelji na etičnih dogmah Kristusovega nauka.

★

Zato, tovariši in tovarišice, vse drugo, zlasti še šport naj nam bo le v pametno razvedrilo, ne pa končni cilj kot nam je sedaj, da ob njem pozablamo na prazne želodce, na krivice, ki jih doživljamo in naloge, ki nas čakajo. Zavedajmo se, da bomo samo to imeli in uživali, kar si bomo sami priborili, to pa si moremo priboriti le z delom in trudom. Zato študirajmo socialna vprašanja, ki nam bodo šele odprla pogled v svet!

Kvišku pogled in pojdimo z mladostnim navdušenjem na delo, ki bo rodilo obilne sadove in nam olupšalo bodočnost!

Inteligenca v odnosu do proletarskih mladinskih organizacij

Danes je postalo nekako moderno, da se govori in razpravlja o socialnih problemih in išče rešitev iz težke gospodarske depresije. To prizadevanje je našlo tudi globok odziv v akademskih organizacijah raznih stroj. V njihovih programih se stalno srečujejo pozivi po zboljšanju ali popolni spremembi sedanjega družabnega reda. Snujejo se socialni krožki. Na sestankih se vrše predavanja in debate. Eni vidijo rešitev krize v preobnovi družbe po Marxovih naukih, drugi zopet v stanovski ureditvi države, tretji pa iščejo čisto nova in neodvisna pota. Silno učene besede se čujejo na takih

sestankih. Zal pa ostane vse to med štirimi stenami društvenih prostorov. Vse ostane le pri suhem teoriziranju. Nikomur pa ne pride na misel, da bi zanesel te nauke na realna tla, da bi šel med ljudstvo, med delavce in kmete ter tamkaj oživotvoril svoje načrte. Prevrtati, ki vznemirjajo narode, se odigravajo brez sodelovanja intelektualcev, ali celo proti njim. Niti fašizem niti boljševizem nista iskala sotrudnikov in sobojevnikov med inteligenco. Bolj kot kedaj, je danes jasen prepad, ki zeva med intelektualci in drugimi sloji.

Le redko kedaj se poniža kdo od »inteligence« in skuša trositi svoje nauke med proletarsko mladino v njenih organizacijah. Tedaj gleda nekako zviška na vso to proletarsko »sodrgo«. Namah mu oplahnejo vse predstave o enakosti ljudi. Cuti se neizmerno vzvišenega nad temi ljudmi, ki niso tako srečni, da bi si, kot on, pridobili s posečanjem Almae matris Alexandrinae pečat intelektualca. Vse ga more gledati kot Boga vse poslušati in se ravnati po njegovih »nezmotljivih« naukih. Tedaj pa se večkrat pokaže, da njegovi nezmotljivi nauki niti niso tako nezmotljivi. Suhj teoretični nauki, ki si jih je nabral po akademskih sestankih, se izkažejo pogosto neizvedljivi v praktičnem življenju.

Ako hoče najti inteligenca svojim naukom realno podlago, je zato potrebno predvsem sodelovanje z onimi sloji, ki so najbolj živo zainteresirani na preosnovi družabnega reda. Zato ven iz društvenih prostorov, med ljudstvo, med delavce in kmete, v proletarske mladinske organizacije! Bolj kot kedaj je potrebno to danes, da se vzpostavi vez med intelektualci in drugimi sloji. Le v skupnem sodelovanju med intelektualci in drugimi sloji, kjer se bosta združila teorija in realno življenje, se bo našel izhod iz gospodarske in moralne krize.

V vrste snujoče se krščansko socialistične mladinske organizacije: »Mladinske zveze JSZ« kličemo vse one inteligente, ki vidijo rešitev krize v preosnovi družbe v duhu krščanskega nauka. V sodelovanju vseh slojev, t. j. intelektualcev, delavcev, kmetov, malih obrtnikov in sploh vseh onih, ki so žrtve sedanjega kapitalističnega sistema, bomo našli pravo smer našega pokreta in rešitev iz gospodarske in duhovne krize.

V soboto, 8. decembra t. l., na praznik Brezmadežnega spočetja Device Marije, se bo vršil ob pol 16. uri v mali dvorani Delavske zbornice

ustanovni občni zbor Mladinske zveze Jugoslov. strok. zveze v Ljubljani

Vse mlajše člane in članice bližnjih skupin vabimo, da pristopijo kot člani in se udeležijo občnega zbora. Bolj kot kdajkoli, je danes treba naši delavski mladini vodnice, ki jo bo vodila v boljše dni. Zato — mladi delavci in delavke — vsi na ustanovni občni zbor. — Pokažimo, da se zavedamo nalog, ki nam jih narekuje sedanji čas.

Pripravljalni odbor Mladinske zveze JSZ v Ljubljani.

Naše igre in prosvetni večeri

Mnoge naše skupine se poleg zgolj strokovnega dela udeležujejo tudi na kulturnem polju. Ustanovljajo se dramski odseki, katerih namen je, prirediti igre in prosvetne večere. Temu udeleževanju ne bi bilo mogoče ničesar oporekati, bilo bi celo zelo priporočljivo, ako bi bilo to prosvetno delo pravilno usmerjeno. Po naših skupinah pa se v tem pogledu močno greši. Vse to delo se namreč vrši brez pravega sistema in brez globljega namena. Največkrat se prirejajo igre in prosvetni večeri, ki nimajo z delavstvom nič skupnega. Včasih so celo nasprotni z duhom delavske ideologije. Igra se radi igranja samega, radi časti, mogoče tudi iz finančnih razlogov. Vsa stvar pa nima globljega smisla.

Nam pa morajo biti igre, kakor tudi prosvetni večeri, le sredstvo v dosego našega namena, ki je: vzgoja borbene proletarske mladine po načelih krščanskega socializma. Igre nam morajo postati glasilo evangelijskih naukov in bojno sredstvo proletariata. Naša igra mora zajeti množice tistega delavstva, ki je prepričano, da se morajo družabne preosnove izvesti v duhu evangelija, in se zaveda, da je potrebna borba ne iz sovraštva, ampak zaradi pravice. Naše igre morajo kazati pot iz nezdržnih razmer, ki jih je ustvaril kapitalizem. Kazati morajo pot k boljšemu življenju, vrednemu delovnega človeka.

Ker pa je delavec po načinu svojega življenja usmerjen kolektivistično, morajo tudi naše igre podarjati kolektivističen značaj teatra. Kolektivističen značaj igre pa se poraja z zborovskim elementom. Za kapitalistično družbo, ki sloni na indivi-

dualizmu, so značilne individualistično usmerjene igre. V njih pridejo do izraza le posamezne osebe. V naših kolektivističnih, igrar pa nastopa delaven razred kot celota. Posamezne osebe, ki nastopajo bolj vidno, so zgolj predstavniki te skupnosti.

Tudi pri naših prosvetnih večerih in akademijah mora biti vsled tega program tako izbran, da sloni glavni poudarek na zborovskem elementu. (Zborne deklamacije, govorski zbori.)

Pri doslednem izvajanju takega programa pa obstoji glavna težava v tem, ker nimamo še zadostne tozadavne literature. Delavec je zelo slabo zastopan v naši dramski literaturi. Prav tako nam nedostajajo dobrih zbornih deklamacij. Vodstvo mladinske zveze bo zbiralo taka dela in jih pošiljalo po krajevnih skupinah. Nekaj se bo dramatiziralo, nekaj bomo prevedli, pa bomo sestavili prav čeden repertoar. Iz delavskega občestva morajo nastati nove oblike igre in prosvetnih večerov!

Delavska kultura

Duplica. Odbor naše skupine je začel razmišljati, kako pomagati revnim delavskim otrokom. Plače delavstva so tako nizke, da ne zadostujejo niti za hrano, da bi ostalo kaj za obleko, ni govora, Zato smo se odločili, da tem trpinom pomagamo. Člani so šli od hiše do hiše okrog dobrih src in nabrali nekaj v denarju in blagu. Za gotovino bomo kupili toplih oblek za delavske otroke ter jim 9. decembra priredili Miklavževo veselje. Ker pa to priredi de-

Kmetsko mladino - v našo sredo!

Eden izmed največjih problemov današnjega časa je vsekakor tudi ustvaritev primerne in dobre organizacije za mladino. V tem oziru je več struj, ki se medsebojno borijo za mladino in njeno zapanje, hoteti si s tem ustvariti močan kader naraščaja in pripadnikov. Večina izmed tako zvanih pokretašev na polju mladinskega gibanja dela pa tako, da loči tudi mladino po stanovih in hoče tudi z našim mladim naraščajem ravnati po geslu: *divide et impera* — deli in potem vladaj... Pravi delavec na polju mladinskega in socialnega gibanja vidi v tem le zloben načrt kapitala, ki mu gre za čim večje število med seboj sprtih hlapcev, ne pa za sklop istomislečnih in strumno organiziranih ljudi. Zato mora priti v vsako proletarsko organizacijo mladina vseh proletarskih stanov: delavskega, kmečkega, nameščenskega.

Dočim je za delavsko in nameščensko — intelektualno proletarsko mladino sorazmerno lahko ustvariti primerno organizacijo in z njo vsaj z delnim uspehom delati, pa je to zelo težko, včasih naravnost nemogoče za našo kmetsko mladino. Kmet kot tak je vedno služil za politično lutko raznim strankam. Vodje teh strank v njem povečini, razen nekaterih res poštenih in resničnih narodnih delavcev, niso videli drugega ko samo glasovalni material, ki je prišel do izraza samo ob priliki volitev. Drugače pa je bil prepuščen kmet samemu sebi in svoji grudi, v kateri je iskal in dobil kruh za sebe in otroke. Iz dneva v dan, od zore do mraka se ponavlja pri njem ista pesem... Zato je pa naš kmet tako individualno vzgojen, da napravi včasih videz egoista in materialista. Koliko naprej je pred njim delavski stan, v kolikor se zaveda skupnosti hotenj in borbe v strok. organizaciji.

In kmetska mladina je samo veren odraz svojega stanu. Komaj odraste fant ali dekle ljudski šoli, že mu je znan njega življenjski cilj. Tiste mladinske svobode, ki jo mladina rabi za kovanje svojega značaja, za ostvaritev lastnega jaza, naša kmetska mladina ne pozna. Zakaj to? Temu je vzrok pomanjkanje prave mladinske organizacije, ki bi šlonela na etični podlagi in znala iz sprejemljive in lahko oblikujoče kmetske mladine napraviti to, kar ima delavska, kar ima meščanska mladina. Res je, da obstojajo in so obstojale razne organizacije, ki imajo in so imele v svojih vrstah tudi kmetsko mladino. Nekateri so celo pretežno število članstva organizirale baš med njo. Toda — ali so bile te organizacije res prave kmetske organizacije? Življenje samo nam daje na to vprašanje zanikalen odgovor. Vsi vemo, da je bil glavni namen teh organizacij isti, kakor političnih strank, ki so jih oživotvorile in vodile. Ze med mladino, predvsem med kmetsko mladino, se je zanesel strup stanovskega sovraštva in priganjstva. Zato take mladinske organizacije niso in ne bodo mogle nikoli uspevati, ker mladini ni za hinavstvo in za sovraštvo, temveč za resnico in iskreno borbo za boljšo bodočnost.

Naša kmečka vas nam nudi danes žalostno sliko: Na eni strani trpljenje in pomanjkanje, kakor v vseh proletarskih stanovih. Pa ne samo to, materijalnemu pomanjkanju stoji tu zvesto na strani tudi pomanjkanje duševne hrane.

Zato pa je naša sveta naloga, da pripeljamo pod naš krov celokupno slovensko mladino, da jo vzgojimo v bratski, tovariševski ljubezni v razredne zastopnike svojega stanu. In ko bo to, takrat tudi ne bo več daleč zarja zmage celokupnega zatiranja proletarijata.

lavstvo, zato smo sestavili delavski program. Zastopnik centrale jim bo obrazložil pomen prireditve, delavstvo pa bo poleg štirih deklaracij vprizorilo tudi veseligr »Bucek v strahu«. Na koncu pa bo Miklavž s spremstvom obdaroval, če tudi skromno, revne delavske otroke članov in brezposelnih.

Se eno leto dela ni za nami, pa se že vidi, da je odbor kos nalogi, ter razume delo svoje organizacije. Tudi članstvo ima pogum ter sledi delu odbora. Le tako naprej, pa bomo gotovo dosegli svoj cilj.

Na programu imamo tudi igro »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Če bo le mogoče, jo bomo vprizorili. Saj tako tudi služimo delavstvu, samo delavstvo nas mora pravilno razumeti.

Pomoč bednim in brezposelnim Seja Osrednjega pomožnega odbora na kr. banski upravi

V torek, 27. novembra se je v posvetovalnici kralj. banske uprave vršila plenarna seja osrednjega pomožnega odbora dravske banovine.

Na dnevnem redu je bilo poročilo o dosedanjem uspehu pomožne akcije in razgovor o nadaljnjih izvajanjih te akcije. Sejo je otvoril in vodil nekaj časa g. ban dr. Marušič, nato pa g. podban dr. Pirkmajer.

Poročevalec je poročal, da je bilo poleg osrednjega pomožnega odbora na delu še 207 krajevnih pomožnih odborov. Vsa zbirka pomožne akcije je znašala 288.000 Din. S tem se je podprlo najbolj pasivne in pomoči potrebne kraje. Nato so bili prečitani predlogi, kako čim učinkoviteje izvesti pomožno akcijo v dogledni bodočnosti. Predlogi so bili v glavnem sledeči:

Po starih tirih.

V vseh časopisih naj se objavi apel na občinstvo s prošnjo za prispevke. Na vse delodajalce naj se apelira, da naj po nepotrebnem ne odpuščajo delavstva. Se zaposleni delavci naj kolikor mogoče podpirajo svoje brezposelne tovariše. Izvede naj se nabiralni teden. Potom listov naj se pozove vse tiste, ki so finančno jačji, da pošljejo prispevke za to akcijo. Dalje naj se od prireditev določi poseben prispevek, kateri bi se stekal v ta sklad. Poživeti je treba delo krajevnih pomožnih odborov. Predlog o zbirkah po šolah pa je bil odklonjen, češ, da naj v šolah opuste sploh vse nabiralne akcije.

Po krajšem pojasnilu g. podbana, kako naj bo akcija izvedna, so dobili besedo posamezni zastopniki. Zastopnik Saveza grafičnih radnika g. Kosem je poudarjal, da je treba preprečiti dvojne zaslužkarje, ker bi se s tem dobilo mnogo novih mest in zaposlilo brezposelno mladino. Kritiziral je licitacijo del na Ljubljani, kjer državna oblast ovira izvršitev dela. Zastopnik Narodne strokovne zveze g. Juvan je zahteval, naj uvedejo socialni davek. Kritiziral je, da so plače, ki jih plačujejo pri zaslihih delih, odločno prenizke. Tajnik Delavske zbornice g. Uratnik je kritiziral bednostni sklad in ugotovil, da je delavstvo s to ustanovo zelo nezadovoljno, ker so sredstva zelo neenakomerno razdeljena. Navajal je konkretne primere. Zastopnik Zupanske zveze dr. Fuks je ugotavljal, da so razmere na deželi neznesne in je beda po kmetih veliko večja, nego kje drugje. Zastopnik občine Moste je poročal o uspehu pomožne akcije, ki jo je ta občina izvedla. Ugotovil je, da so gospodarski krogi popolnoma izčrpani (to je zelo hudo) in naj država temu vprašanju posveti več pažnje. Prior g. Učak, zastopnik privatne karitative, je poročal o uspehih te akcije in ugotovil, da je samo Ljubljana v preteklem letu zbrala potom privatne karitative 600.000 Din in to v denarju in živilih. Poudaril je željo, naj se privatni karitativi ne delajo težave.

Pri korenini

Zastopnik Jugoslovanske strokovne zveze tajnik Rozman je poudarjal, da je lepo in prav, ako se taki forumi zanimajo za podporne akcije, vendar naj se to prepusti privatni karitativi, ki, kakor je iz številkih razvidno, veliko bolj uspešno vrši svojo nalogo. Pridružil se je predlogu, da je prav, ako se apelira na javnost, da pomaga onim, ki so brez kruha. Nato je ugotovil, da so že ostali govorniki poudarjali, da take akcije niso rešene s podporami.

Skofja Loka. Kakor je bilo objavljeno v naši »Del. pravici«, se je pričel strokovni tečaj 22. novembra. Na obih predavanjih nas je g. kaplan Demšar peljal do pojmov, ki so delavstvu tako malo znani na tem polju. V ponos pa je naši skupini lahko to, da se strokovnega tečaja udeležuje naše članstvo v tako častnem številu, to pa nam je obenem tudi garancija, da delavstvo dobro ve, da ga bosta edino strokovna in duhovna izobrazba (preobrazba) rešila iz sedanjje otopenosti in brezbriznosti do svojega stanu. Tečaja so se v precejšnjem številu udeležili tudi tovariši in tovarišice iz predilniške skupine na Trati. G. Demšarju se pa za vso njegovo skrb in naklonjenost zahvaljujemo in se mu še nadalje priporočamo. Prihodnje predavanje ima dr. Joža Pokorn. Pridite vsi!

Tu je treba iskati rešitve pri korenini. To, kar danes razpravljamo, je kaplja v morje proti bedi in revščini, ki vlada pri nas. Predvsem je treba dvigniti kupno moč prebivalstva. Tu naj dajo zgled državna in samoupravna podjetja, ki so doslej plače le znižavala in tako dala povod za znižanje drugim podjetjem. Plače je treba povišati in ne znižati, ker s tem, ker plače znižujejo, revščino in brezposelnost le še povečujejo.

Za zasilna dela je nadaljeval zastopnik JSZ, ki jih plačujejo iz bednostnega fonda, je najnižja meza od 10 do 12 Din na dan. Kdo naj od tega živi? Delavec z družino v nobenem slučaju ne, še za samca je to premalo. Važno je, da pri nas izvedemo starostno zavarovanje. To sicer ne spada na ta forum, vendar je zelo v tesni zvezi z rešitvijo tega vprašanja. Pri nas imamo za izvedbo tega vprašanja dovolj podlage. Odpravi naj se bednostni fond. Ta fond in sedaj odpravljeni prispevek za 1% izredno doklado so sredstva za izvedbo starostnega zavarovanja. Koliko tisočev delavcev bi šlo v teku časa lahko v pokoj, ki sedaj morajo še delati. Koliko tisočev bi na ta način dobilo delo. Plače, ki jih danes plačuje naša industrija, so naravnost sramotne. Tako imamo slučaje v tekstilni industriji, kjer zasluži delavstvo 1.— do 1.50 Din na uro. Zato, višje plače in to poštene plače, pa bo beda in revščina sama od sebe ozdravljena. Radi dvojnih zaslužkarjev je treba določiti mejo, pri kakšnem zaslužku sme imeti kdo še kako postransko službo. Najboljše je, da se to določi z eksistenčnim minimumom tako za delavce kakor nameščence. Poleg tega pa naj bi bile te akcije, ki jih podvezujemo res socialne in ne politične akcije, kakor je pri nas navada.

Pričakovano stališče

Nato je dobil besedo zastopnik Zveze industrijcev dr. Golia. Pobjal je trditve predgovornika, da niso točne in da taka poročila ne spadajo na ta forum. Predlagal je, naj se apelira na liste, ki imajo še kaj sredstev, da tej akciji pomagajo. Trditve, da naša industrija plačuje po 1.— do 1.50 Din na uro delavstvo moram odločno zavržati in bi želel, da bi se iznesli konkretni slučaji. Prav tako je odklanjal misel, da naj uvedemo socialni davek, ker so vsi pridobitni krogi, kakor je že zastopnik občine iz Most ugotovil, popolnoma izčrpani. Priporočal je, da še v nadalje prosimo vse one, ki morejo kaj žrtvovati, da to akcijo podpirajo. (Bo še velika revščina!)

Malo kore ture

»Slovenec« z dne 30. nov. 1934 piše v daljšem članku o socialnem zavarovanju. V tem članku priporoča tudi načrt o spremembi zavarovanja, ki ga je po njegovi ugotovitvi osvojila in med ljudstvo spravila »kriščanska strokovna zveza«. Namenoma pa je pozabil povedati, da je to Jugoslovanska strokovna zveza. Če »Slovenec« uredništvo danes ne ve, da v Sloveniji ni nobene »Kriščanske strokovne zveze«, razen »Jugoslovanske strokovne zveze«, ki obstoja že nad 40 let, je pa res žalostno. Če ima pa take dopisnike, naj jih korrigira. Ali je pa vse skupaj le kaj drugega n. pr. zanikanje tega, kar je, in želja po tem, česar ni.

Kraljica peč
patent

Kuri se s premocom, drvmi in vsakovrstnim drugim gor vom. Gori od zgora navzdol in razgreva vse prostore z enkratnim naloženjem

10 do 40 ur neprestano
Ne kadil in ne smrdi, je dosledno ekonomična, zato najcenejša peč

Tovarniška zaloga za dravsko banovino v Ljubljani
Kotlovorska ulica št. 26

Zahteva te prospekt in obisk zastopnika

Rado Nipič, Ljubljana, Miklošičeva 13